

Til lovforslag nr. L 198. Skriftlig fremsættelse (27. marts 2003)

Justitsministeren (Lene Espersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om international fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser m.v. (internationale børnebortførelser), pasloven og ægteskabsloven (Retshjælpsordning i børnebortførelsessager m.v.).

(Lovforslag nr. L 198).

Internationale børnebortførelser har store menneskelige omkostninger både for barnet og den efterladte forælder. Samtidig med den stigende internationalisering og en stigning i antallet af ægteskaber mellem personer af forskellig nationalitet er der i de senere år sket en betydelig stigning i antallet af børnebortførelser.

Regeringen ønsker at forbedre indsatsen for at forebygge børnebortførelser og for at hjælpe forældre til bortførte børn. Som et første led i denne indsats blev der i foråret 2002 etableret en rådgivningslinje (hotline) i Civilretsdirektoratet, hvor forældre, der har fået et barn bortført til udlandet, eller som frygter bortførelse, kan få rådgivning døgnet rundt.

Det fremsatte lovforslag bygger på anbefalingerne i rapporten "Børnebortførelser", som i januar 2003 blev afgivet af en arbejdsgruppe med repræsentanter fra Justitsministeriet og Udenrigsministeriet.

For det første foreslås der indført en adgang til at yde retshjælp til forældre til børn, som er bortført fra Danmark til udlandet, eller som ulovligt tilbageholdes der. Retshjælpsordningen vil blive administreret af Civilretsdirektoratet.

Retshjælpen kan for det første ydes til udgifter til advokatbistand både i Danmark og i udlandet, såfremt det f.eks. er relevant at anlægge retssag i udlandet. Ordningen omfatter endvidere udgifter til oversættelse og legalisering af nødvendige dokumenter samt forældrerens udgifter til at rejse

til udlandet, hvis det er nødvendigt for at føre sagen i udlandet. Hvis den pågældende forælder taber retssagen i udlandet, kan der også ydes retshjælp til dækning af sagsomkostninger, som den pågældende bliver pålagt at betale til modparten.

Det er som udgangspunkt en betingelse for at yde retshjælp, at der efter dansk ret er tale om en børnebortførelse, og at barnet havde bopæl i Danmark ved bortførelsen eller den ulovlige tilbageholdelse.

Retshjælpsordningen omfatter både tilfælde, hvor barnet er bortført til et land, som har tiltrådt de internationale konventioner om børnebortførelser, og tilfælde, hvor barnet er bortført til et land, som ikke har tiltrådt nogen af disse konventioner.

Justitsministeriet vil efter ansøgning kunne udpege et antal særligt kvalificerede advokater, som ministeriet kan anbefale den efterladte forælder at benytte i en børnebortførelsessag.

For i nogle situationer at kunne forebygge en børnebortførelse, foreslås for det andet en ændring af pasloven, der vil give den eller dem, som har forældremyndigheden over et barn, mulighed for at kræve barnet slettet i andre persons pas. Denne ændring vil indebære, at den af forældrene, som har forældremyndigheden alene, kan få barnet slettet i den anden forælders pas. Det er dog en betingelse, at barnet har sit eget pas.

I nogle situationer har det i praksis vist sig, at udenlandske myndigheder i tilfælde, hvor forældrene stadig er gift (herunder separeret), anser børnebortførelsen som en konflikt mellem forældrene, som myndighederne ikke bør blande sig i. Som et tredje hovedelement i lovforslaget foreslås det derfor, at børnebortførelse skal være en umiddelbar skilsmissegrund.

Mange forskellige myndigheder er involveret i sager om børnebortførelse, og sagerne behandles forskelligt afhængigt af, om bortførelsen er